

VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

TRAVEL - ZAHRADNÍ SLAVNOST

VEČERNÍK - Ostrava

27 II 1990

△ Jan Mazák jako Hugo Pludek a Ladislav Brückner v roli ředitele zahajovačské služby ve hře Václava Havla Zahradní slavnost, která se hraje v Městském divadle Blaník, studijně scéně Divadla Petra Bezruče.

Foto: JOSEF HRADIL

Havel

VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 76

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

VEČERNÍK - Ostrava

- 2. 11. 1990

Blaník - Záb. sl.

ze dne

MINIDIVADLO

zahajuje svou činnost

HRA O NÁS

Hra Zahradní slavnost je označována za první české absurdní drama. Zároveň je to první hra, kterou si Václav Havel získal pozornost divadelního publika i odborné kritiky. Dramatik v ní nastolil své trvalé téma: problém identity člověka s okolním světem a sebou samým.

Ústřední postavou je Hugo Pludek, mladý muž, který vstupuje do života s touhou vydobýt si místo ve společnosti, uskutečnit svůj ideál. Praxe ho však poučí, že cíle musí dosáhnout prostředky ne zcela ideálními. Drama, v němž je obsažena komedie a tragika v jednom, s Janem Mazákem jako představitelem ústřední postavy, nastudoval režisér Pavel Palouš. Hugova otce hraje Milan Šulc, v roli Hugovy matky se představí Marie Víková. Premiérou Zahradní slavnosti dnes v 19.00 hodin zahajuje svou činnost Minidivadlo Blaník, studiová scéna Divadla Petra Bezruče v budově Blaníku u Domu kultury ROH Vítkovic. (ak)

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

HAVEL - ZAHRADNÍ
SLAVNOST
Lidová demokracie, Praha

- 7. III. 1990

ze dne

Zahradní slavnost v Ostravě

AK
Po dlouhé době Havlova hra opět na ostravském jevišti, po mnoha letech téměř marného úsilí konečně v Ostravě otevřena malá scéna s alternativním divadelním prostorem, a hlediště činohry Petra Bezruče SD Ostrava zase jednou vyprodáno a obsazeno diváky všech generací, nejen té středoškolské. To jsou hlavní aktiva zatím největší divadelní události v Ostravě v porevolučních týdnech.

Inscenátoři umístili Havlova Zahradní slavnost do čtvercového prostoru zkušebny Blaník, který je ze tří stran uzavřen fadami diváků. Tou čtvrtou stranou přicházejí diváci zaujmout svá místa v hledišti, a tudy také nastupuje většina herců na hrací plochu. Některým jeviště, tento termín se v našem povědomí spojuje s vyhraněnými konvencemi tradičního divadla. Režisér Pavel Palouš a výtvarnice Marta Roszkopiová vytvořili divadelní prostor, v němž „jeviště“ a „hlediště“ ohraničí především svou fyzickou přítomností herci a diváci, méně už obvyklá architektura divadelního interiéru a scénická výprava. Obě části divadelního prostoru pak sjednocuje také výzdoba navozující kýčovitou atmosféru plesů a karnevalů.

A jak se u Bezručů, po letech reálného socialismu a socialistického realismu, vyrovnávají s mimoreálným absurdním světem Havlova dramatu? Dlouho říci, že soubor nikdy neztratil zájem o tento typ

divadla a rozvíjí tak tendenci z minulá, pokud nebyla okleštěna a mohla se prosadit. Soubor bez potíží a dokonce s potěšením přijal autorovu postiku včetně jazykových krkolomností v promluvkách postav, aby právě v mluvním projevu, gradováním zdánlivě nesmyslných jazykolamů dosáhl působivého komického efektu (a zároveň tak eliminoval jistou studenost Havlovy dramatiky, vždy racionálně konstruované na tezi). Účinnost herectví v tomto představení zvyšují jmenité rozdíly v hereckých prostředcích, které přestupují do postav a stávají se jejich součástí. Marie Víková a Milan Sulc v podstatě realisticky hrají starostlivou maminku a stále úřednický nadšeného talíka, jen Mazák jako syn Hugo ukládá do postavy už svůj typ plachého a ušluzného mládíčka, který pak využije příležitosti a „vyjede po vlně“, Norbert Lichý a Petra Jindrová spíše vnějšími prostředky kreslí likvidační tajemníky jako groteskní politovánímhodné mladé lidi zbavené své identity, Otakar Prajzler jako Ferda Pizák říčí nitro funkcionáře, jenž nabývá nezvratného dojmu svého pádu, a Ladislav Brückner (ředitel zahajovačské služby) přináší do inscenace absurdní groteskno smočkovského ducha v dosloveném předvádění řečeného (tlučení špačků). Také dvojice mladých (Amálka a Petr v podání Dany Zaoralové a Ondřeje Malého) se v rámci insce-

nace odlišuje, leč ta méně žádoucím způsobem: představitelka Amálky Křáčkové tím hlasovým projevem zatemňuje zafaznění této dvojice do významové struktury inscenace.

V horečném až překotném mluvním projevu herců leckdy zanikne hlubší filozofické poselství Havlovy hry, a snad i to má podíl na skutečnosti, že představení kolem nás víceméně veselé přešumí, že divák jde domů a má pocit, že se dobře pobavil (zdá se, že hlavně na účet těch byrokratů a funkcionářů, kteří loni zmizeli z našeho života). Méně už je zasažen a konfrontován sám se sebou, se svými postoji, mechanismus „zahajování a likvidování“ a společenský pohyb Hugo Pludka vzhůru nemá v sobě nic obudného a tedy varujícího. Je to otázka režijního výkladu a pojetí inscenace, nebo Havlova hra přirozeným způsobem zesťarla?

K rozřešení této otázky budeme mít jistě dostatek jiných příležitostí, exploze Havlovy dramatiky na našich jevištích teprve začíná. Přesto soudím, že Zahradní slavnost u Bezručů stojí za vidění, už proto, že se jí počíná (doufejme) zejména život nové ostravské scény. Havlově hře z roku 1963 tak v Ostravě 2. února 1990 připadla úloha vpravdě — zahajovačská...

JIRÍ ŠTEFANÍDEK

VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 6/42 - tel. 29 73 76

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

VEČERNÍK - Ostrava

19.430

14. III. 1990

ze dne

O Havlově Asanaci s Jozefem Adamovičem

Správně nazhavené divadlo

Činohra ostravského Státního divadla připravuje jako jedno z prvních českých divadel uvedení poslední hry Václava Havla Asanace, která je vlastně studii chování našich lidí v proměnách společenské situace posledních let. Jejím režisérem je člen Slovenského národního divadla v Bratislavě Jozef Adamovič, osobnost u nás velmi známá a populární zejména z televizní obrazovky.

Jak probíhá vaše první režijní setkání s osobitou Havlovou poetikou a s ostravským činoherním souborem?

„Jako režisér se sice s Václavem Havlem setkávám poprvé, ale už před těmi dvaceti lety jsem hrál v jeho tehdejších hrách, takže o osobitosti jeho poetiky leccos vím už z minulá.

V Asanaci jsou lidské typy, které proměňují svoje jednání podle situace. První situace je totalitní, další demokratizační, pak následuje nová totalita a nakonec svoboda. Právě, pro ty neustálé proměny situací je to ohromně zajímavé — pro režiséra i pro herce. Ty proměny probíhají jako ve filmu — střihem, nečekaně, překvapivě a stejně tak vedou k nečekaným a překvapivým proměnám v hereckém jednání. Je to prostě všechno jinak než u tradiční dramatiky.

Na rozdíl od prvních Havlových her z šedesátých let, kdy šlo o divadlo životních absurdit, jde v

jeho hrách pozdějších, tedy i v Asanaci, o absurditu s ohromným filozofickým i politickým nábojem. A přitom nejde jen o politizování, ale o věcné vztahy. I o lásku a pravdu, jejíž poznání dokáže s člověkem pěkně zatoučit.

Samozřejmě, že jen společně s herci se můžeme dostat k dobrému výsledku. K tomu bych chtěl poznamenat, že jsem se tady v Ostravě setkal se souborem, který je pro tuhle hru správně nazhaven, projevuje maximální tvůrčí aktivitu a pracuje velmi soustředěně. Náš vzájemný kontakt je takový, jak si jen režisér může přát — prostě bezvadný.

Vím, že Václav Havel sice nechce, aby byl jako dramatik příliš popularizován, ale myslím si, že by stálo za to, pokud se nám samozřejmě inscenace povede, pokusit se, aby se prosadila i do televize. Jednak proto, že je to typ hrv, která by se s výrazovými prostředky televize velice do

ře snesla, ale zvláště proto, že Václava Havla jako dramatika vlastně český ani slovenský národ zatím skoro vůbec nezná.“

Dodejme, že v ostravské Asanaci budou hrát zasloužilá umělkyně Z. Rozsypalová, A. Gasnářková, J. Smutná, Fr. Šec, M. Stránský, J. Miller, St. Šarský, J. Novák, J. Čapka, M. Horák, M. Kačmarčík a posluchačka ostravské konzervatoře V. Křížová. Výtvarná stránka inscenace je dílem M. Roszkopfové.

Předpremiéry budou 17. a 22. března, oficiální premiéra pak 31. března na komorní scéně v Loutkovém divadle.

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotnadě 9 32 - tel. 29 73 79

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Blansk - Ostrava

Nová svoboda, Ostrava

- 3. 11. 1990

Zahradní slavnost Václava Havla

Tak lze označit závěr tohoto týdne na ostravských divadelních scénách. V nově adaptovaném Minidivadle Blansk — studiové scéně Divadla Petra Bezruče — měla včera premiéru hra Václava Havla Zahradní slavnost v režii Pavla Palouše. Autor v ní nastolil problém ztráty identity člověka s okolním světem i s sebou samým.

Ve znamení premiér

Na komorní scéně v loutkovém divadle měl včera také premiéru muzikál Toma Jonese a Harveye Schmidta pod názvem Ano, ano. Pří-

běh krásného lidského vzta- hu, který se sice neobešel bez kolizí, patří k hitům moderního hudebního divadla. Režijně a choreografický nastudoval Zdeněk Boubelík.

Činoherní soubor SDO připravil na dnešní večer do Divadla Zdeňka Nejedlého premiéru Rollandovy Hry o lásce a smrti. Hru nastudoval režisér Bedřich Jan-

sa. Součástí premiéry je od 18.30 hodin vernisáž výstavy fotografií ve foyeru divadla. Převážná část snímků Petra Bergera, fotoreportéra Československé tiskové kanceláře, i dalších autorů je malým ohlédnutím za událostmi posledních měsíců v závěru loňského roku.

(hla)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 73

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Blaník - Ostrava

Nová svoboda, Ostrava

- 3. 11. 1980

z dne

Zahradní slavnost Václava Havla

Tak lze označit závěr tohoto týdne na ostravských divadelních scénách. V nově adaptovaném Minidivadle Blaník — studiové scéně Divadla Petra Bezruče — měla včera premiéru hra Václava Havla Zahradní slavnost v režii Pavla Palouše. Autor v ní nastolil problém ztráty identity člověka s okolním světem i s sebou samým.

Ve znamení premiér

Na komorní scéně v loutkovém divadle měl včera také premiéru muzikál Toma Jonese a Harveye Schmidta pod názvem Ano, ano. Pří-

běh krásného lidského vzta- hu, který se sice neobešel bez kolizí, patří k hitům moderního hudebního divadla. Režijně a choreograficky nastudoval Zdeněk Boubelík.

Činoherní soubor SDO připravil na dnešní večer do Divadla Zdeňka Nejedlého premiéru Rollandovy Hry o lásce a smrti. Hru nastudoval režisér Bedřich Jan-

sa. Součástí premiéry je od 18.30 hodin vernisáž výstavy fotografií ve foyeru divadla. Převážná část snímků Petra Bergera, fotoreportéra Československé tiskové kanceláře, i dalších autorů je malým ohlédnutím za událostmi posledních měsíců v závěru loňského roku.

(hla)

„Bezručáci“ do Vídně

Koncem května pořádá vídeňský Theater Brett Festival československých divadel. Jeho program vyplní podnětné inscenace českých a slovenských divadel posledního období.

K účasti bylo vybráno také ostravské Divadlo Petra Bezruče s inscenací hry Václava Hávla Zahradní slavnost.

„Bezručáci“ hostují ve Vídni ve dnech 22. a 23. května. Na festivalu rovněž účinkuje například brněnské Hadivadlo a Husa na provázku, pražská pantomima Alfréda Jarryho a bratislavské Studio S Nová scéna.

(hl)

NS, n. 46, č. 114, 14. 5. 1990, o. 5

Oslova
re Káim

NEÚPLNÝ VÝSTŘIŽEK

zí každého odpovědného dramaturga při úvaze, zda sáhnout po některé z her Václava Havla. A přece není na tom nic mimořádného, chce-li se veřejnost seznamovat s dílem původní profese svého prezidenta. Avšak — přes více než dvacetiletou absenci v naší dramaturgii, není zase těch her tak mnoho, ani nejsou té povahy, aby je o překot uváděla všechna česká divadla s očekáváním, že přirozená zvědavost publika zaplní většinu zatím jen zpola obsazených hledišť. Skutečnost, že volba několika moravských scén padla shodně na první z Havlových her Zahradní slavnost (po Ostravě přišel Zlín a po něm Provozci), není tak zcela náhodná. Vzpomínám-li si dobře na první nastudování O. Krejčí v Divadle Na zábradlí roku 1983 i následující plejádu dalších, pocítovali jsme tuto grotesku, vybudovanou především na jazykové vrstvě, za českou odrůdu absurdního dramatu postihující domácí politické klima. Ona »chladně diagnostující analýza« podtrhovaná Janem Grossmanem přece jen dávala, a jak se ukazuje, stále dává, možnost vyšperkovat modelovost dramatu konkrétní satirickou šťavnatostí. Oněch sedmadvacet let od jejího vzniku neubralo nic z významové podstaty a doposud stále živé zkušenosti z nedávno uzavřené etapy posunují polohu abstraktního modelu, stejně jako obecné vědomí hlubokého úpadku jazykových struktur setřelo pro dost široké vrstvy diváků pocit hranic absurdity. Vždyť blábolů Jakešovy obsahují v kazetových nahrávkách jako smutně humorná kuriozita, která dosáhla zjevného rozkladu myšlení a jazyka v daleko hlubší míře, než vzory Havlova mládí.

Nestihl jsem ostravskou podobu, ale do posledního místa naplněné hlediště zlínské premiéry přihlíželo snaživému nastudování hostujícího týmu (režie Josef Morávek, výtvarník Jan Konečný, dramaturgie Svatava Růžičková). Na poměrně rozlehlém jevišti dominovalo bezprostřední herecké vyjádření konkrétní zkušenosti publika.

Ferda Plzák Karla Hoffmanna byl důvěrně známým odličkem boдрých funkcionářů, stejně jako Ředitel Jiřího Pištěka našel konkrétní tóny dnes skutečně likvidovaných zahajovačů. Ve stínu zůstávala linie modelového jednání rodiny Pludkovy a Luděk Randár postihoval Hugovu postavu v bystřejší poloze, která nedala příležitost zřetězit proces

»přizpůsobivého odlidštění«. Zjevně nerovnováze představení přispěla poněkud neutrálně, ba spíše odstředivě řešená scéna, na níž přirozeně vynikala barevnost realisticky pojatých postav než střídmost jejich modelových protějšků. A přece je ověřena zkušenost, že absurdita vyniká v náznu konkrétnosti než v šedivé neutralitě. Srdečné přijetí premiéry by se nepochoybně obešlo i bez »navádějících smíchových reakcí« některých členek souboru v hledišti.

Provedení stejné hry v Divadle Husa na provázku neslo punc vyhraněného rukopisu Petra Scherhaufera v silných až pastózních rysech herecké komediálnosti zdejšího souboru. Nesporně zde prospívá bezprostřední kontakt hlediště a jeviště malého prostoru. Sdělovací rovina hry byla výrazně zkonkrétněna jasným a srozumitelným výkladem, byť se tak dalo v rovině robustně zemité, na rozdíl od detailně vypracované intelektuální priority někdejší podoby Krejčovy i jiných. Spádů hry prospěly dramaturgické škrty (opakování Amálievých vstupů s počtou), předností byla i vyrovnanost interpretace herecké. Ferda Plzák Miroslava Donutila byl ve své komediálně bohaté kresbě stejně osobitě humorným modelem jako Jiří Pecha v otcí Oldřichu Pludkovi a nový člen souboru Ivan Urbánek v roli Ředitele udržoval stejnou výrazovou rovinu jako Vladimír Javorský v počítačové odlidštěné podobě Hugo Pludka. Ve vsí drsnější komediálnosti vyrovnaného souboru dosahuje hlavní autorovy myšlenky k porozumění.

Nejsou to však jen Havlovy hry — které se buď inscenují, nebo v řadě divadel čtenou podobou nahrazují nedostatek jejich knižní podoby (za mnohé Horácké divadlo, Divadlo bratří Mrštíků aj.), ale hlásí se i řada přednašečů jiných jeho textů. Je-li v kolektivním provedení přece jen nějaká záruka určité sebereflexe (případně i odborné kritiky), pak tady korektiv prakticky neexistuje. A ani proslulé jméno nemusí být ještě zárukou, že se nelehkým textům dostane odpovídající interpretace. O to příjemnější je referovat o hlubokém zážitku, který připravil brněnský herec František Derfler tlumočnickým vézeňské korespondence Václava Havla pod titulem Pět dopisů Olze. Jeho vystoupení jsem viděl pod hlavičkou Divadla u stolu v malém sálku jednoho z kulturních středisek města. Diváci bez dechu naslouchali hlubokému melodickému hlasu hercovu, jeho přesně logicky vystavěnému přednesu nesmírně složitého a na jediný poslech i těžko proniknutelného textu. Nejsilnějším, ba vzrušujícím zážitkem však byla atmosféra, kterou se Derflerovi podařilo vytvořit nejen hereckými prostředky svého projevu — s citlivými hudebním doprovodem Jiřího Bulise —, ale především vnitřním ponorem, přenášejícím na posluchače podstatu autorova zápasu o udržení lidské důstojnosti i myšlenkového tréninku uprostřed lidské degradace. Za její pravdivost stál i morální kredit osobnosti interpretů. A to bylo, přezdvíhám, vše, co bylo

Blaník - Kala
ze dne 2. 11. 1991

MINIDIVADLO
zahajuje svou činnost

DRAMA O NÁS

Hra Zahradní slavnost je označována za první české absurdní drama. Zároveň je to první hra, kterou si Václav Havel získal pozornost divadelního publika i odborné kritiky. Dramatik v ní nastíhl své trvalé téma: problém identity člověka v okolním světě a sebou samým.

Ústřední postavou je Hugo Pluděk, mladá muž, který vstupuje do života s touhou vydobýt si místo ve společnosti, uskutečnit svůj ideál. Praxe ho však poučí, že ideál musí dosáhnout prostředky ne zcela ideálními. Drama, v němž je obsažena komedie a tragika v jednom, s Janem Mazákem jako představitelům ústřední postavy, nastudoval režisér Pavel Palouš. Hugova otec hraje Milan Šulc, v roli Hugovy matky se představí Marie Víková. Premiérou Zahradní slavnosti dnes v 19.00 hodin zahajuje svou činnost Minidivadlo Blaník, studijní scéna Divadla Petra Bezruče v budově Blaníku u Domu kultury ROH Vítkovic. (zak)